

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O CESTAMA**

Zagreb, studeni 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O CESTAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Javne ceste - njihov pravni status, način korištenja, razvrstavanje, planiranje, građenje i održavanje, upravljanje javnim cestama, mjere za zaštitu javnih cesta i prometa na njima, koncesije, financiranje i nadzor javnih cesta uređeni su Zakonom o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14) i podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Važećim Zakonom uređuje se financiranje javnih cesta iz državnog proračuna Republike Hrvatske te naknade koje plaćaju korisnici javnih cesta.

Najznačajniji izvor financiranja predstavlja naknada za financiranje održavanja i građenja javnih cesta koja je uključena u trošarinu na motorne benzine i plinsko ulje.

U hrvatskom pravnom sustavu materija trošarina uređena je Zakonom o trošarinama (Narodne novine, br. 22/13, 32/13 - ispravak, 81/13, 100/15, 120/15 - ispravak i 115/16) i podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona. Člankom 84. stavkom 3. toga Zakona propisana je visina trošarine na motorne benzine koji se koriste kao pogonska goriva i to: olovni i bezolovni benzin te plinsko ulje za pogon, s time da je visina trošarine uključila i naknadu za financiranje građenja i održavanja javnih cesta imajući u vidu činjenicu da je do tog "preuzimanja" došlo još ranije važećim Zakonom o trošarinama (Narodne novine, br. 83/09 i 111/12), iz tada važećeg Zakona o javnim cestama (Narodne novine, br. 180/04, 82/06, 138/06, 146/08, 152/08, 38/09, 124/09, 153/09 i 73/10).

Dakle, budući je naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta uključena u trošarinu prema Zakonu o trošarinama - prihod je državnog proračuna, a sukladno članku 91. Zakona o cestama uplaćuje se iz državnog proračuna po litri naplaćene trošarine na energente: motorni benzin i plinska ulja koja se koriste kao pogonska goriva, u iznosu od 0,20 kuna na račun društva Hrvatske autoceste d.o.o., u iznosu od 0,80 kuna na račun društva Hrvatske ceste d.o.o., a sukladno članku 21.a Zakona o željeznici (Narodne novine, br. 94/13, 148/13 i 73/17) u iznosu od 0,20 kuna na račun društva HŽ Infrastruktura d.o.o.

Predloženim zakonom predviđa se ograničiti sredstva koja su za financiranje građenja i održavanja javnih cesta i željezničke infrastrukture osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske od naplaćene trošarine na energente. Ograničavanje predmetnih sredstava događa se zbog fiskalne konsolidacije i financiranja rashodne strane državnog proračuna Republike Hrvatske.

Predloženim zakonom predlaže se i izmjena računovodstvenih politika društava Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., koje su proizlazile iz specifičnih zahtjeva važećih odredbi Zakona o cestama. Izmjenama je predviđeno isključivanje računovodstvenih odredbi iz Zakona o cestama, što omogućava da se državne potpore, amortizacija i troškovi financiranja, koji su se do sada evidentirali izravno na javnom kapitalu, priznaju u tekućem rezultatu poslovanja.

Zakon o cestama propisuje oslobođenja od plaćanja cestarine samo za vozila osoba s određenim stupnjem invaliditeta, dok za vozila hitnih službi, odnosno za vozila s pravom prednosti prolaska oslobođenje od plaćanja cestarine nije propisano.

Vozila s pravom prednosti prolaska već dugi niz godina koriste autoceste bez plaćanja cestarine zbog prakse uspostavljene temeljem Zakona o javnim cestama (Narodne novine, br. 100/96, 76/98, 27/01, 114/01, 117/01 i 65/02), kojim je za ova vozila bilo propisano da ne plaćaju cestarinu.

Važeći Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, br. 67/08, 48/10 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15 i 108/17), kao vozila s pravom prednosti prolaska određuje vozila službe hitne pomoći, vozila sanitetskog prijevoza, vatrogasne službe, civilne zaštite, unutarnjih poslova i vojne policije, osobna vozila kojima se koriste suci i državni odvjetnici za obavljanje očevida povodom kaznenih djela, službena vozila ovlaštenih carinskih službenika, službena vozila ovlaštenih službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje, službena vozila inspektora cestovnog prometa, službena vozila kriznog stožera ministarstva nadležnog za zdravstvo, vozila gorske službe spašavanja, vozila mobilne jedinice veterinarske inspekcije te vozila ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojima se prevoze uhićene ili osuđene osobe, kada posebnim uređajima daju svjetlosne ili zvučne znakove.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama, ne uređuje pitanje plaćanja cestarine za korištenje autoceste vozilima s pravom prednosti prolaza.

Propuštanje policijskih i vatrogasnih vozila, vozila hitne pomoći, saniteta i spasilačkih službi bez naplate cestarine, koje nije temeljeno na jasnoj odredbi propisa, izlaže društvo Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionare riziku primjene poreznih propisa u pogledu obveze obračunavanja i plaćanja poreza na dodanu vrijednost na isporučenu, a nenaplaćenu uslugu.

U praksi Europske unije cestarina se u pravilu ne naplaćuje za policijska i vatrogasna vozila te vozila hitne pomoći, koja su prepoznatljivog vizualnog identiteta.

Imajući u vidu navedeno, potrebno je u Zakonu o cestama dodati odredbu kojom će se propisati za vozila kojih hitnih službi se korištenje autocesta i objekata s naplatom ne naplaćuje.

Države članice Europske unije koje naplaćuju korištenje autocesta u nacionalnim propisima imaju ugrađene prekršajne odredbe za neplaćanje cestarine (Slovenija, Španjolska, Portugal, Italija, Francuska) te prema hrvatskim sudovima, temeljem hrvatskog Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine, br. 91/10, 81/13, 124/13, 26/15, 102/17 i 68/18), pokreću postupak za priznanje i izvršenje odluka njihovih prekršajnih tijela u odnosu na državljane Republike Hrvatske zbog neplaćanja cestarine i naknade za korištenje infrastrukture u tim državama.

Zakon o cestama nije propisao prekršaj i kazne koje se mogu izreći za propust neplaćanja cestarine. Važećom odredbom članka 115. propisan je samo prekršaj i kazna za slučajevne povrede odredbi članaka 88. i 89. Zakona o cestama koje se odnose na zlouporabe isprave kojom osoba s invaliditetom ostvaruje pravo da ne plaća cestarinu.

Također, predloženim zakonom u zakonske okvire stavlja se izvanredni prijevoz koji, po javnim cestama Republike Hrvatske, obavljaju Oružane snage Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Također se preciznije određuje pojam izvanrednog prijevoza u smislu Zakona o cestama, a u svrhu zaštite javnih cesta.

Redovno održavanje nerazvrstanih cesta u zimskoj službi predstavlja značajan dodatni trošak za proračune jedinice lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja, te se predloženim zakonom omogućuje rasterećenje dijela proračunskih rashoda jedinica lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja koja se koriste za redovno održavanje nerazvrstanih cesta u zimskoj službi.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predloženim zakonom uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- ograničavanje iznosa naknade za financiranje održavanja i građenja javnih cesta koja se iz državnog proračuna Republike Hrvatske uplaćuje po litri naplaćene trošarine na energente u skladu s propisima o proračunu
- isključivanje računovodstvenih odredbi iz Zakona o cestama u cilju potpunog oslanjanja na Zakon o računovodstvu (Narodne novine, br. 78/15 i 120/16), te jednostavnijeg i transparentnijeg praćenja tekućeg rezultata poslovanja za društva Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o.
- građevinama koje služe za promet bicikala i kretanje pješaka nadopunjuju se dijelovi koji čine javnu cestu
- propisuje se rok za donošenje godišnjih planskih dokumenata
- propisuje se tko su obveznici plaćanja cestarine
- usklađenje sa Zakonom o izvlaštenju i određivanju naknade (Narodne novine, br. 74/14 i 69/17)
- značenje pojma izvanredni prijevoz te izuzimanje prijevoza koji obavljaju Oružane snage Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske obveze ishođenja dozvole za izvanredni prijevoz
- mogućnost postavljanja reklama na cestarskim prolazima

- oslobođenje od obveze plaćanja cestarine za vozila hitnih službi (vozila ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, vozila ministarstva nadležnog za poslove obrane i nacionalne sigurnosti, vatrogasna vozila, vozila hitne medicinske pomoći, vozila gorske službe spašavanja i vozila carine)
- ukidanje izuzeća od obveze plaćanja naknade za pravo građenja i pravo služnosti na javnoj cesti i izjednačavanje uvjeta poslovanja vezano za navedene naknade svim poduzetnicima
- propisuje se da društvo Hrvatske autoceste d.o.o. imaju pravo, za trgovačko društvo koje je osnovano temeljem članka 42. Zakona o javnim cestama iz 1996. godine, pružati usluge naplate cestarine i obavljati poslove održavanja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama u koncesiji
- određuje se da se dio troškova za redovno održavanje nerazvrstanih cesta u zimskoj službi, u jedinicama lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja, financira iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz dijela koji se sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. Zakona o cestama, uplaćuje iz državnog proračuna Republike Hrvatske na račun društva Hrvatske ceste d.o.o.
- dopuna prekršajnih odredbi kako bi se novčanom kaznom kaznio vozač, koji je upravljao vozilom koje je sudjelovalo u prometu autocestom ili cestovnim objektom pod naplatom, a nije platio cestarinu.

c) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Donošenjem ovoga zakona usklađuje se ukupni iznos sredstava koji je za potrebe financiranja održavanja i građenja javnih cesta osiguran u državnom proračunu Republike Hrvatske, a u svrhu fiskalne konsolidacije i financiranja rashodne strane državnog proračuna Republike Hrvatske.

Isključivanjem računovodstvenih odredbi iz Zakona o cestama, tekući rezultat poslovanja društava Hrvatske ceste d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o. obuhvatit će prihode od državnih potpora, troškove amortizacije i troškove financiranja javnih cesta. Za 2017. godinu društvo Hrvatske autoceste d.o.o. je ostvarilo dobit od poslovanja koji je iskazan u Računu dobiti i gubitka, te gubitak od upravljanja javnim dobrom (prikazano u Izvještaju o promjenama kapitala). Dobit je ostvarena zbog povećanja cijena cestarina, isteka razdoblja amortizacije i ušteda u poslovanju i tako ostvarena dobit pripada društvu Hrvatske autoceste d.o.o. Istovremeno gubitak javnog dobra ostvaren je zbog refinanciranja postojećih dugova kojima se financirala izgradnja cesta, te je tako ostvaren gubitak umanjio vrijednost javnog dobra i javnog kapitala. Dodatno, dobit koju ostvaruje društvo Hrvatske autoceste d.o.o. je oporeziva što negativno utječe na novčane tokove tog društva i onemogućuje povrate kredita. U narednim se godinama očekuju isti trendovi poslovanja i to prvenstveno iz razloga što je kod otplatnih planova učešće kamata u ratama kredita u prvih 4-5 godina značajno i izravno utječe na stvaranje gubitka javnog dobra. Objedinjavanjem Računa dobiti i gubitka i rezultata upravljanja javnim dobrom (prije prikazanim u Izvještaju o promjenama kapitala), gubici koji se očekuju u narednih 4 do 5 godina bit će podmireni većim dijelom iz rezultata poslovanja Društva, koji će u promatranom razdoblju i dalje biti pozitivni. U prvim godinama nakon provedenog financijskog restrukturiranja i refinanciranja kredita očekuju se gubici iz poslovanja, dok se u narednom razdoblju očekuju dobiti iz poslovanja, sve kao posljedica priznavanja kamata uključenih u otplatni plan i kretanja tečaja kune u odnosu na referentne valute.

Određuje se rok u kojem se moraju donijeti godišnji planski dokumenti upravitelja javnih cesta (godišnji planovi građenja i održavanja javnih cesta) kako bi se osiguralo da je njihova realizacija vremenski usklađena s realizacijom financijskih planova za godinu za koju se donose.

Izmjenom definicije pojma "izvanredni prijevoz" postiže se veća zaštita javnih cesta, osobito županijskih i lokalnih, a također se propisuje da za izvanredni prijevoz koji obavljaju Oružane snage Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske nije potrebna dozvola za izvanredni prijevoz.

Omogućuje se postavljanje reklama i na cestarskim prolazima, a što nije regulirano odredbama važećeg Zakona o cestama.

Precizno će se propisati za vozila kojih hitnih službi se korištenje autocesta i objekata s naplatom ne naplaćuje, što će omogućiti upraviteljima autocesta i objekata s naplatom cestarine ujednačeno postupanje prema korisnicima.

Izbjeći će se mogućnost nezakonite državne potpore i diskriminacije poduzetnika na tržištu na način da će svi poduzetnici imati obvezu plaćanja naknade za osnivanje prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti.

Omogućit će se efikasnije sankcije prema korisnicima javnih cesta koji ne poštuju odredbe Zakona o cestama o izvanrednom prijevozu i plaćanju cestarine za korištenje autocesta i objekata za koje je uvedena naplata cestarine.

Formira se zakonska osnova društvima Hrvatske autoceste d.o.o. i Autoceste Rijeka-Zagreb d.d., koji su u smislu zakona kojim se uređuje javna nabava javni naručitelji, da mogu provesti prijenos operativnih poslova održavanja autocesta i naplate cestarine.

Omogućuje se smanjenje proračunskih rashoda jedinica lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja koja se koriste za redovno održavanje nerazvrstanih cesta u zimskoj službi na način da se dio troškova financira iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz dijela koji se sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. Zakona o cestama uplaćuje iz državnog proračuna Republike Hrvatske na račun društva Hrvatske ceste d.o.o.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Financijska sredstva su u 2018. godini i projekcijama za 2019. i 2020. godinu osigurana i ne trebaju dodatna sredstva za naknade u cijeni goriva na energente. Predloženim zakonom predviđa se ograničiti sredstva koja su za financiranje građenja i održavanja javnih cesta osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcijama za 2019. i 2020. godinu od naplaćene trošarine na energente na aktivnostima A570504 (Naknada u cijeni goriva za HAC d.o.o./KTO3861 Kapitalne pomoći kreditnim i ostalim financijskim institucijama te trgovačkim društvima u javnom sektoru) i A570506 (Naknada u cijeni goriva za HC d.o.o./KTO3632 Kapitalne pomoći unutar općeg proračuna). Ograničavanje predmetnih sredstava događa se zbog fiskalne konsolidacije i financiranja rashodne strane Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcijama za 2019. i 2020. godinu.

Isto tako ovim se zakonom određuje način financiranja dijela troškova zimske službe za nerazvrstane ceste na području jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja. Sredstva izvanproračunskog korisnika, društva Hrvatske ceste d.o.o., su osigurana u financijskom planu društva za 2018. godinu i projekcijama plana za 2019. i 2020. godinu na aktivnosti A1009 Sufinanciranje nerazvrstanih cesta u iznosu od 20.000.000,00 kuna. Predmetna sredstva će se koristiti za financiranje dijela troškova zimske službe za nerazvrstane ceste na području jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja.

Nadalje, člankom 89.a propisuje se za koja vozila hitnih službi se korištenje autocesta i objekata s naplatom ne naplaćuje, a odredbom stavka 3. istoga članka sredstva za porez na dodanu vrijednost bit će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske. Prilikom planiranja državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu s projekcijama za 2020. i 2021. godinu bit će planirana nova stavka unutar glave 05 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Potrebna sredstva za porez na dodanu vrijednost se procjenjuju na 3.000.000,00 kuna godišnje. Budući da su projekcije za 2019. i 2020. godinu donesene od Hrvatskoga sabora i budući da su projekcije obvezujuće za navedeni iznos će se smanjiti u 2019. i 2020. godini aktivnost T754034 (Potpora trgovačkim društvima u javnom sektoru u pripremi i provedbi projekata planiranih za sufinanciranje iz EU fondova/KTO3861 Kapitalne pomoći kreditnim i ostalim financijskim institucijama te trgovačkim društvima u javnom sektoru).

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O CESTAMA

Članak 1.

U Zakonu o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14), u članku 2. stavku 1. točka 16. mijenja se i glasi:

"16. „*izvanredni prijevoz*“ je prijevoz vozilima koja sama ili s nedjeljivim teretom premašuju dimenzije, ukupnu masu ili osovinsko opterećenje iz zakona kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama, odnosno premašuju dimenzije, ukupnu masu ili osovinsko opterećenje određeno prometnim znakom na javnoj cesti,".

Članak 2.

U članku 4. podstavci 2. i 4. mijenjaju se i glase:

"- građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje otpadnih voda sakupljenih na cestovnoj građevini, te građevine koje služe za promet bicikala i kretanje pješaka izgrađene na cestovnom zemljištu,

- cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima, kao i za potrebe kretanja bicikala i pješaka te naplatu cestarine predviđeni projektom ceste (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta, nogostupi, biciklističke prometnice, zelene površine, ugibališta, okretišta, stajališta javnog prijevoza i drugi),".

Članak 3.

U članku 9. iza stavka 17. dodaju se stavci 18. i 19. koji glase:

"(18) Obveznici plaćanja cestarine jesu:

- vozač
- vlasnik vozila, odnosno osoba kojoj je vozilo povjereno na temelju ugovora o leasingu.

(19) Obveznici plaćanja cestarine za korištenje autocesta ili pojedinih cestovnih objekata na državnim cestama pod naplatom cestarine obvezni su platiti cestarinu Hrvatskim autocestama d.o.o., odnosno koncesionaru u skladu s odredbama ovoga Zakona i solidarno odgovaraju za plaćanje cestarine.".

Članak 4.

U članku 22. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Godišnji planovi iz stavka 1. ovoga članka donose se najkasnije do kraja prvog kvartala godine za koju se godišnji planski dokument donosi."

Članak 5.

Članak 41. mijenja se i glasi:

"(1) Ako pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar želi u tijeku postupka izvlaštenja stupiti u posjed nekretnina za koje je podnesen prijedlog za izvlaštenje, podnosi zahtjev za stupanjem u posjed ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, odnosno nadležnom tijelu koje vodi postupak izvlaštenja.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka odobrava se ako osoba ovlaštena graditi, rekonstruirati i održavati javnu cestu podnese dokaz da je prijašnjem vlasniku isplaćena naknada sukladno posebnim propisima o izvlaštenju, odnosno da mu je navedena naknada stavljena na raspolaganje, odnosno dokaz da je prijašnji vlasnik odbio primiti naknadu.

(3) O stupanju u posjed nekretnina iz stavka 1. ovoga članka rješenje donosi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, odnosno nadležno tijelo koje vodi postupak izvlaštenja najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva.

(4) Protiv rješenja nadležnog tijela iz stavka 3. ovoga članka dopuštena je žalba, o kojoj odlučuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(5) Žalba protiv rješenja nadležnog tijela iz stavka 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(7) Ako je protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa iz stavka 6. ovoga članka pokrenut upravni spor, sud ne može odgoditi izvršenje tog rješenja.

(8) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na nekretnine izvlaštene na temelju članaka 37. do 40. ovoga Zakona."

Članak 6.

U članku 46. iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

"(6) Dozvola za izvanredni prijevoz ne izdaje se za izvanredni prijevoz koji se obavlja vozilima ministarstva nadležnog za poslove obrane i nacionalne sigurnosti i vozilima ministarstva nadležnog za unutarnje poslove."

Dosadašnji stavci 6. i 7. postaju stavci 7. i 8.

Članak 7.

U članku 59. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzoj cesti u smislu zakona kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama te na autocesti, kao i na pripadajućem zaštitnom pojasu, nije dopušteno postavljanje reklama, osim na odmorištima i cestarinskim prolazima, i to na način da se ne ugrožava sigurnost prometa na autocesti."

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"(5) Ministar donosi pravilnik kojim se regulira postavljanje reklama iz stavka 1. ovoga članka."

Članak 8.

U članku 81. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"(5) Hrvatske autoceste d.o.o. imaju isključivo pravo, za trgovačko društvo koje je osnovano temeljem članka 42. Zakona o javnim cestama (Narodne novine, broj 100/96), pružati usluge naplate cestarine i obavljati poslove održavanja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama u koncesiji, ukoliko navedene usluge i poslove to trgovačko društvo ne obavlja samo."

Članak 9.

U članku 86. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"(2) Kod osnivanja prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti ne primjenjuju se odredbe Zakona o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina (Narodne novine, broj 80/11).

(3) Svi nositelji prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti koji su ista prava stekli temeljem ugovora sklopljenih uz primjenu odredbi Zakona o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina (Narodne novine, broj 80/11), dužni su na poziv pravne osobe koja upravlja javnom cestom na kojoj su ta prava osnovana sklopiti dodatak kojim će se urediti obveza plaćanja naknade iz stavka 1. točke 12. ovoga članka."

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"(5) Za korištenje javnih cesta temeljem prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme, plaća se isključivo naknada iz stavka 1. točke 12. ovoga članka u visini određenoj prema članku 87. stavku 6. ovoga Zakona."

Članak 10.

Iza članka 89. dodaje se članak 89.a koji glasi:

"Članak 89.a

(1) Odluka o uvođenju naplate cestarine iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona ne donosi se u slučaju korištenja autocesta i objekata na državnim cestama za posebno označena:

- vozila ministarstva nadležnog za unutarnje poslove
- vozila ministarstva nadležnog za poslove obrane i nacionalne sigurnosti
- vatrogasna vozila
- vozila hitne pomoći
- vozila gorske službe spašavanja
- vozila carine.

(2) Vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana u Republici Hrvatskoj obvezna su korištenje autoceste i objekta s naplatom evidentirati uređajem za elektroničku naplatu cestarine.

(3) Sredstva za porez na dodanu vrijednost za uslugu iz ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu na pozicijama Ministarstva.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se određuje vizualni identitet i posebne oznake vozila iz stavka 1. ovoga članka te način evidentiranja i izvještavanja o korištenju autocesta i objekata na državnim cestama za vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana izvan Republike Hrvatske."

Članak 11.

U članku 91. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Naknada iz stavka 2. ovoga članka isplaćuje se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. najviše do iznosa koji je za te namjene osiguran u državnom proračunu za pojedinu proračunsku godinu."

Članak 12.

Naslov iznad članka 94. i članak 94. mijenjaju se i glase:

"Državna potpora i rezerve

Članak 94.

(1) Sredstva iz godišnje naknade iz članka 86. stavka 1. točke 1., korisničke naknade iz članka 86. stavka 1. točke 6. i naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona iskazuju se u godišnjim financijskim izvještajima pravne osobe koja upravlja javnom cestom kao državna potpora i koriste se za financiranje građenja i rekonstrukcije, održavanja i ostalih poslova upravljanja javnim cestama u skladu s godišnjim planovima građenja i održavanja autocesta i državnih cesta iz članka 22. ovoga Zakona.

(2) Prihodi po osnovi tečajnih razlika, kamate i drugi prihodi, kao i negativne tečajne razlike, kamate i drugi rashodi povezani s financiranjem građenja i rekonstrukcije, održavanja i ostalih poslova upravljanja javnim cestama iskazuju se u godišnjim financijskim izvještajima pravne osobe koja upravlja javnom cestom u računu dobiti i gubitka, izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o prihodima, rashodima, primicima i izdacima, odnosno u odgovarajućim izvještajima sukladno propisima o računovodstvu."

Članak 13.

Naslov iznad članka 95. briše se.

Članak 95. mijenja se i glasi:

"(1) Koncesionar ulaganja u autocestu i cestovni objekt na državnoj cesti tijekom trajanja koncesije u svojim financijskim izvještajima može prikazati kao nematerijalnu ili financijsku imovinu.

(2) Ukoliko svoja ulaganja ili dio ulaganja iskazuje kao materijalnu imovinu, za istu obračunava amortizaciju."

Članak 14.

Članak 96. mijenja se i glasi:

"(1) Trošak amortizacije i ispravak vrijednosti javnih cesta danih na upravljanje Hrvatskim autocestama d.o.o. i Hrvatskim cestama d.o.o. priznaju se u cijelosti u računu dobiti i gubitka, odnosno izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

(2) Vrijednost izgrađenih autocesta i cestovnih objekata na državnoj cesti, koje su prije davanja u koncesiju evidentirane u poslovnim knjigama pravnih osoba koje upravljaju javnim cestama, Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. ispravljaju u računu dobiti i gubitka, odnosno izvještaju o sveobuhvatnoj dobit."

Članak 15.

Iza članka 108. dodaju se naslov iznad članka i članak 108.a koji glase:

*"Financiranje zimske službe za nerazvrstane ceste
na brdsko-planinskim područjima*

Članak 108.a

(1) Dio troškova zimske službe za nerazvrstane ceste na području jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja financira se iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, koja se sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. ovoga Zakona uplaćuje iz državnog proračuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

(2) Financiranje zimske službe iz stavka 1. ovoga članka uređuje se ugovorom koji sklapaju Hrvatske ceste d.o.o. i jedinice lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja.

(3) Ugovor između Hrvatskih cesta d.o.o. i jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja sklapa se na rok od dvije godine, uz prethodnu suglasnost ministra i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se određuje ukupan iznos sredstava za financiranje zimske službe i kriteriji raspodjele utvrđenog iznosa na jedinice lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja."

Članak 16.

U članku 111. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Nadzor korištenja autocesta i objekata s naplatom temeljem podataka evidentiranih uređajem za elektroničku naplatu cestarine provodi ministarstvo nadležno za unutarnje poslove za vozila ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstvo nadležno za poslove obrane i nacionalne sigurnosti za vozila ministarstva nadležnog za poslove obrane i nacionalne sigurnosti, Hrvatska vatrogasna zajednica za vatrogasna vozila, ministarstvo nadležno za poslove zdravstvene zaštite za vozila hitne pomoći, Hrvatska gorska služba spašavanja za vozila gorske službe spašavanja, ministarstvo nadležno za poslove financija za vozila carine te Ministarstvo za vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana izvan Republike Hrvatske."

Članak 17.

Članak 115. mijenja se i glasi:

"Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji za korištenje autoceste ili cestovnog objekta na državnoj cesti nije platio cestarinu sukladno članku 9. stavku 18. ovoga Zakona, osim ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani člankom 88. stavkom 2. i člankom 89. ovoga Zakona."

Članak 18.

Svi postupci za priznavanje prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti, koji su započeti uz primjenu odredbi Zakona o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina (Narodne novine, broj 80/11), a koji nisu dovršeni, dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 19.

(1) Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i županijske uprave za ceste, obračunat će i naplaćivati naknadu za korištenje javnih cesta temeljem prava služnosti, prava građenja, prava puta, za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme, u visini određenoj prema članku 87. stavku 6. Zakona o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14).

(2) Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, naknada iz članka 86. stavka 1. točke 12. Zakona o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14), u visini određenoj prema članku 87. stavku 6. Zakona o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13,

54/13, 148/13 i 92/14), primijenit će se i na obračunsko razdoblje za 2018. godinu, a za koje je već izvršeno plaćanje naknade za korištenje javnih cesta temeljem prava služnosti, prava građenja, prava puta, za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme.

(3) Razlika između iznosa već uplaćene naknade za obračunsko razdoblje u 2018. godini i iznosa naknade iz članka 86. stavka 1. točke 12. Zakona o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14), uračunat će se u obračun za sljedeće obračunsko razdoblje.

Članak 20.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona, javni kapital formiran u godišnjim financijskim izvještajima pravne osobe koja upravlja javnom cestom u skladu s odredbama Zakona o cestama (Narodne novine, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14) postaje rezerva kapitala u godišnjim financijskim izvještajima pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

(2) Rezerve kapitala pravne osobe koja upravlja javnom cestom uvećavaju se za neto dobit tekuće godine preostale nakon pokrića iznosa gubitaka iz prethodnih godina i za zadržanu dobit iz tekuće i ranijih godina, sve dok te rezerve ne dosegnu visinu vrijednosti javnih cesta iskazanih u financijskim izvještajima pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

Članak 21.

Članci 12., 14. i 20. ovoga Zakona primjenjuju se na godišnje financijske izvještaje i pripadajuće porezne prijave koje društva Hrvatske ceste d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o. sastavljaju i podnose počevši od godine u kojoj je Zakon stupio na snagu.

Članak 22.

Ministar će pravilnike iz članka 59. stavka 5. koji je dopunjen člankom 7., članka 89.a stavka 4. koji je dopunjen člankom 10. i članka 108.a stavka 4. koji je dopunjen člankom 15. ovoga Zakona donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim se člankom mijenja značenje pojma "izvanredni prijevoz" u smislu Zakona o cestama, na način da se izvanredni prijevoz veže za prijevoz nedjeljivog tereta, te da se izvanrednim prijevozom smatra prijevoz koji premašuje dimenzije, ukupnu masu ili osovinsko opterećenje određeno prometnim znakom na javnoj cesti.

Uz članak 2.

U ovom članku mijenjaju se u članku 4. podstavci 2. i 4. u kojima se kao sastavni dijelovi javne ceste dodaju građevine koje služe za promet bicikala i kretanje pješaka.

Uz članak 3.

Ovim se člankom dopunjuju normativne odredbe Zakona o cestama na način da se propisuje da su obveznici plaćanja cestarine vozač i vlasnik vozila, odnosno osoba kojoj je vozilo povjereno na temelju ugovora o leasingu, solidarno.

Uz članak 4.

Ovim se člankom propisuje rok u kojem se moraju donijeti godišnji planski dokumenti (godišnji plan građenja i održavanja autocesta, državnih cesta te županijskih i lokalnih cesta) upravitelja javnih cesta u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 5.

Ovim izmjenama vrši se usklađivanje članka 41. Zakona o cestama sa Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade (Narodne novine, br. 74/14 i 69/17).

Uz članak 6.

Ovim člankom mijenja se članak 46. to jest dodaje se stavak 6. kojim se određuje da za izvanredni prijevoz koji obavljaju Oružane snage Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova nije potrebno izdavati posebne dozvole.

Uz članak 7.

Člankom 59. stavkom 1. Zakona o cestama, na cestama namijenjenim isključivo za promet motornih vozila i brzim cestama, te na autocestama i pripadajućem zaštitnom pojasu, propisana je zabrana postavljanja reklama, osim na odmorštima, i to na način da se ne ugrožava sigurnost prometa na autocesti. Iz navedenoga vidljivo je kako cestarinski prolazi nisu posebno istaknuti kao dio autoceste koji bio imao poseban režim vezan uz mogućnost oglašavanja, iako bi svojim karakteristikama to trebali biti. Naime, razmatrajući sigurnosne uvjete na cestarinskim prolazima proizlazi kako je brzina kojom se kreću vozila mala s obzirom na obvezu smanjenja brzine prilikom približavanja naplatnim postajama, kako je uvijek osigurana dobra vidljivost s obzirom da su naplatne postaje umjetno osvijetljene, kako se sva vozila moraju zaustaviti s obzirom da se mora obaviti naplata cestarine, te kako

eventualno postavljene reklame na naplatnim postajama ne bi bile vidljive s glavnog prometnog pravca autoceste. Nadalje, kako u skladu s propisima na ulazu i izlazu na autocestu moraju biti istaknuti cjenici cestarine i info portali kojima se korisnike obavještava o cijeni cestarine, sredstvima plaćanja, povratu novca ili stanja na ENC računu, korisnici autoceste već su navikli da očekuju informativne sadržaje prilikom prolaska kroz cestarinske prolaze. Slijedom svega navedenoga, proizlazi kako je dinamika prometa na području cestarinskih prolaza vrlo slična dinamici prometa na odmorištima, te je promet na naplatnim postajama uglavnom u mirovanju (osim na stazama za brzi ENC) pa u takvim slučajevima oglašavanja, ne možemo govoriti o ugrožavanju prometa na autocesti. Kako su navedene karakteristike prometa na odmorištima i cestarinskim prolazima slične, a odmorišta prema gore spomenutoj odredbi, uživaju poseban status što se tiče uređenja oglašavanja, smatra se da se takav pravni status može primijeniti i na cestarinske prolaze, i to u smislu da se predmetna zabrana ne mora primijeniti i na postavljanje samoljepljivih folija namijenjenih informiranju korisnika autoceste. Sadržaj predmetnih folija odnosio bi se isključivo na informacije vezane uz korištenje autoceste, prvenstveno na mogućnosti plaćanja cestarine, te i na ostale sadržaje koji se pružaju korisnicima autoceste kao pomoć i lakše snalaženje prilikom putovanja. Nadalje, ovim člankom daje se i ovlast ministru mora, prometa i infrastrukture za donošenje pravilnika kojim će se regulirati postavljanje navedenih reklama.

Uz članak 8.

Člankom 42. Zakona o javnim cestama iz 1996. godine bilo je propisano da Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) može osnovati trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske i izravno tome društvu dodijeliti koncesiju radi građenja i gospodarenja autocestom, pojedinom dionicom autoceste, odnosno objektom s naplatom, koje se obavlja na temelju koncesije. Temeljem navedene ovlasti, Vlada je 1998. godine osnovala dioničko društvo Autoceste Rijeka-Zagreb d.d. (u daljnjem tekstu: ARZ) i dodijelila društvu koncesiju za građenje i gospodarenje autocestom Rijeka-Zagreb na 28 godina. Kasnije je koncesija proširena na autocestu A7 Rupa-Rijeka i most Krk te je produžen rok koncesije na 32 godine i 11 mjeseci. Građenje i održavanje autocesta koje nisu u koncesiji je Zakonom o javnim cestama iz 1996. godine bilo povjereno Hrvatskoj upravi za ceste, ustanovi u vlasništvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: HUC). HUC je bio korisnik državnog proračuna Republike Hrvatske, a naknade za korištenje autocesta (cestarina i drugi) bile su prihod državnog proračuna Republike Hrvatske. Navedeno normativno rješenje vezano za Hrvatsku upravu za ceste izmijenjeno je 2001. godine kada je temeljem izmjena i dopuna Zakona o javnim cestama HUC preoblikovan u dva trgovačka društva: Hrvatske ceste d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o. (u daljnjem tekstu: HAC). HAC je društvo za upravljanje, građenje, održavanje i gospodarenje autocestama, osim autocestama u koncesiji, a naknade za korištenje autocesta prihod su HAC-a i izvor financiranja građenja i održavanja autocesta. Sve kasnije izmjene i dopune Zakona o javnim cestama su upravljanje, građenje i održavanje te financiranje autocesta propisale na isti način, s time da od Zakona o javnim cestama iz 2004. godine nadalje nema odredbi koje bi kao spomenuti članak 42. Zakona o javnim cestama iz 1996. godine omogućile izravnu dodjelu koncesije za autocestu. Od 2001. godine najvećim dijelom mreže autocesta u Hrvatskoj upravljaju dva trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, a investicije u izgradnju autocesta koje su provela ta dva društva financirane su većim dijelom komercijalnim zajmovima te zajmovima međunarodnih financijskih institucija, sve uz državno jamstvo. Vlada je u 2017. godini pokrenula proces financijskog i poslovnog restrukturiranja u sektoru cesta, koji uključuje refinanciranje duga i reorganizaciju trgovačkih društava u državnom vlasništvu nadležnih za autoceste. Studija koju je financirala Europska banka za obnovu i razvoj preporučila je prijenos operativnih poslova ARZ-a na HAC putem

delegiranja odgovornosti. Očekivani krajnji ishod su manji operativni troškovi održavanja autocesta za određenu razinu usluge te značajnije racionalizacije broja radnih mjesta. Da bi HAC i ARZ, koji su u smislu Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16) javni naručitelji, mogli provesti prijenos operativnih poslova održavanja autocesta i naplate cestarine, potrebno je Zakonom o cestama propisati isključivo pravo HAC-a za obavljanje tih poslova. Prema Zakonu o transparentnosti tokova javnih sredstava (Narodne novine, br. 72/13 i 47/14) isključivo pravo je pravo obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom području koje tijelo javne vlasti dodjeljuje samo jednom poduzetniku na temelju propisa ili upravnog akta. Člankom 30. stavkom 1. podstavkom 15. Zakona o javnoj nabavi propisano je da se Zakon o javnoj nabavi ne primjenjuje na ugovore o javnoj nabavi za usluge koje javni naručitelj pruža na osnovi isključivog prava.

Uz članak 9.

Važećim odredbama članka 86. stavaka 2. i 3. Zakona o cestama, propisano je da se u slučaju osnivanja prava služnosti ili prava građenja na javnoj cesti ne plaća naknada za pravo služnosti, odnosno pravo građenja ukoliko su građevina ili instalacija u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, u isključivom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedenim odredbama se Zakon o cestama u srpnju 2011. godine uskladio sa Zakonom o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina (Narodne novine, broj 80/11). Tijekom primjene ovih odredbi nadležna tijela državne uprave upozorena su da se oslobođenje od plaćanja naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti može tretirati nezakonitom državnom potporom i diskriminacijom poduzetnika na tržištu koja je uvedena navedenim odredbama. Radi otklanjanja ovih nezakonitosti predlaže se sporne odredbe brisati te isključiti primjenu zakona kojim se uređuju imovinskopravni odnosi u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina kod osnivanja prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Uz članak 10.

U navedenom članku se propisuje da vozila ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, vatrogasna vozila, vozila Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, vozila hitne pomoći, vozila gorske službe spašavanja i vozila carine (u daljnjem tekstu: vozila hitnih službi), vozila prepoznatljivog vizualnog identiteta, ne plaćaju cestarinu za korištenje autocesta i objekata s naplatom. Za navedena vozila registrirana u Republici Hrvatskoj evidencija prolazaka provodi se putem uređaja za elektroničku naplatu cestarine (ENC uređaja). Nadalje, daje se ovlast ministru mora, prometa i infrastrukture za donošenje pravilnika kojim će se odrediti vizualni identitet vozila hitnih službi te način evidentiranja i izvještavanja o korištenju autocesta i objekata na državnoj cesti za vozila hitnih službi registrirana izvan Republike Hrvatske.

Uz članak 11.

Ovom odredbom se članak 91. Zakona o cestama dopunjava stavkom 3. kojim se određuje maksimalni iznos naknade za financiranje održavanja i građenja javnih cesta koji se iz državnog proračuna Republike Hrvatske uplaćuje po litri naplaćene trošarine na energente za društva Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. u pojedinoj proračunskoj godini, sve u skladu s posebnim propisima.

Uz članak 12.

Isključivanjem računovodstvenih odredbi iz Zakona o cestama, tekući rezultat poslovanja društava Hrvatske ceste d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o. obuhvatit će prihode od državnih potpora, troškove amortizacije i troškove financiranja javnih cesta. Time će se osigurati usklađenost Zakona o cestama sa Zakonom o računovodstvu (Narodne novine, br. 78/15 i 120/16) i olakšati praćenje tekućeg rezultata poslovanja društava Hrvatske ceste d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o.

Uz članak 13.

U ovom se članku izdvaja u zasebni članak propis nepovezan s prethodnim odredbama, a koji regulira računovodstveni tretman koncesija na način definiran Zakonom o računovodstvu, a koji je prethodno na isti način bio definiran i obuhvaćen u članku 96. stavku 2.

Uz članak 14.

U ovom se članku uvodi izmjena u evidentiranju ukupnog troška amortizacije i ispravka vrijednosti javnih cesta danih na upravljanje društvima Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. u tekućem rezultatu poslovanja, umjesto djelomičnog izravnog terećenja javnog kapitala u dijelu nepokrivenog dijela amortizacije i ispravka vrijednosti javnih cesta danih na upravljanje društvima Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. Također, regulira se i evidentiranje amortizacije dijela javnih cesta koje je Republika Hrvatska nakon izgradnje dala u koncesiju. Amortizacija takvih dijelova javne ceste priznaje se u tekućem rezultatu poslovanja jer pravne osobe koje upravljaju javnim cestama za namirenje tih troškova dobivaju državnu potporu.

Uz članak 15.

Redovno održavanje nerazvrstanih cesta u zimskoj službi predstavlja značajan dodatni trošak za proračune jedinice lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja. U svrhu rasterećenja proračunskih rashoda jedinica lokalne samouprave s ovih područja, ovom se odredbom propisuje da se dio troškova zimske službe financira iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, iz dijela koji se sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. ovoga Zakona uplaćuje iz državnog proračuna Republike Hrvatske na račun društva Hrvatske ceste d.o.o. Nadalje, daje se ovlast ministru mora, prometa i infrastrukture za donošenje pravilnika kojim će se odrediti ukupan iznos sredstava za financiranje zimske službe i kriteriji raspodjele utvrđenog iznosa na jedinice lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja.

Uz članak 16.

Ovom odredbom se propisuje tko provodi nadzor korištenja autocesta i objekata s naplatom temeljem podataka evidentiranih uređajem za elektroničku naplatu cestarine.

Uz članak 17.

Ovim se člankom propisuju prekršaj i kazne koje se mogu izreći za propust neplaćanja cestarine. Važećom odredbom članka 115. Zakona o cestama, koja se ovim člankom mijenja, propisan je samo prekršaj i kazna za slučajeve povrede odredbi članaka 88. i 89. Zakona o

cestama koje se odnose na zlouporabe isprave kojom osoba s invaliditetom ostvaruje pravo da ne plaća cestarinu.

Uz članak 18.

Ovim se člankom propisuje da će svi postupci za priznavanje prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti, koji su započeti i nisu dovršeni, završiti prema odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 19.

Ovom se odredbom uređuje da se primjena različitih naknada za korištenje istovrsne javne površine (javnih cesta) uskladi na način da se određuje jedinstveni početak primjene odredbe iz članka 86. stavka 6. Zakona na sve građevine neovisno o tome po kojoj je pravnoj osnovi korištenje javnih ceste već stečeno. Na taj način osigurava se pravni temelj da se istovjetna naknada u visini određenoj u članku 87. stavku 6. Zakona o cestama ravnopravno primjenjuje ne samo na buduće već i na postojeće imovinskopravne odnose koji su već utvrđeni i postoje temeljem prava služnosti, prava puta ili nekog drugog sličnog prava. Svrha ovih izmjena i dopuna je otklanjanje neujednačenosti u primjeni naknada na imovinskopravne odnose koji su nastali prije u odnosu na one koji su nastali nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 20.

Ovim se člankom određuje status javnog kapitala koji postaje rezerva kao dio kapitala reguliran Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine, br. 111/93, 34/99, 121/99 - vjerodostojno tumačenje, 52/00 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 111/12, 68/13 i 110/2015), kao i mogućnost njegove uporabe.

Uz članak 21.

Ovom se odredbom propisuje da se, nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, odredbe članaka 12., 14. i 20., kojima se mijenjaju važeće odredbe Zakona o cestama, o javnom kapitalu i amortizaciji javnih cesta, primjenjuju počevši od godišnjih financijskih izvještaja i pripadajućih poreznih prijava koje društva Hrvatske ceste d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o. sastavljaju i podnose u godini u kojoj je ovaj Zakon stupio na snagu.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se rok za donošenje provedbenih propisa iz ovoga Zakona.

Uz članak 23.

Ovim se člankom određuje dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. »*javne ceste*« su ceste razvrstane kao javne ceste sukladno ovom Zakonu, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima,

2. »*autoceste*« su javne ceste s tehničkim karakteristikama autoceste određenim propisima kojima se uređuje sigurnost prometa na cestama, koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta (međunarodnim i međudržavnim sporazumima određena kao europska cesta), prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, omogućavanja tranzitnog prometa, a koje su razvrstane kao autoceste sukladno ovom Zakonu,

3. »*državne ceste*« su javne ceste koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, prometnog povezivanja sjedišta županija međusobno, povezivanja sjedišta županija s većim regionalnim sjedištima susjednih država (gradovi veći od 100.000 stanovnika), omogućavanja tranzitnog prometa, koje čine cestovnu okosnicu velikih otoka i kojima se ostvaruje kontinuitet državnih cesta kroz gradove, a koje su razvrstane kao državne ceste sukladno ovom Zakonu,

4. »*županijske ceste*« su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradovima i općinskim sjedištima, koje povezuju sjedišta gradova i općina međusobno, preko kojih se ostvaruje veza grada ili gradskih dijelova s državnim cestama, a koje su razvrstane kao županijske ceste sukladno ovom Zakonu,

5. »*lokalne ceste*« su javne ceste koje povezuju sjedište grada, odnosno općine s naseljima s više od 50 stanovnika unutar grada ili općine, ceste u urbanom području koje povezuju gradske četvrti sa županijskim cestama, ceste koje povezuju susjedne gradske četvrti međusobno, a koje su razvrstane kao lokalne ceste sukladno ovom Zakonu,

6. »*nerazvrstane ceste*« su ceste koje se koriste za promet vozilima, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona,

7. »*raskrižje*« je prometna površina na kojoj se u istoj razini ili na različitim razinama križaju dvije ili više cesta ili na kojoj se više cesta spaja u širu prometnu površinu,

8. »*križanje*« je prometna površina na kojoj se u istoj razini ili u različitim razinama križaju cesta i druga prometna infrastruktura,

9. »*željezničko-cestovni prijelaz*« je mjesto na kojem se u istoj razini križaju cesta i željeznička pruga ili industrijski kolosijek,

10. »zaštitni pojas« je zemljište uz javnu cestu na kojem se primjenjuju ograničenja propisana ovim Zakonom,

11. »priključak na cestu« je dio ceste kojim se neka prometna površina povezuje s javnom cestom,

12. »prilaz na cestu« je uređena površina uz cestu preko koje se vozila i drugi sudionici u prometu, koji dolaze sa zemljišta ili iz zgrada pokraj ceste, neposredno uključuju u promet na cesti,

13. »redovito održavanje« čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima,

14. »izvanredno održavanje« cesta su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa,

15. »prekomjerna uporaba javne ceste« je privremeno ili trajno povećanje prometa teških i srednje teških vozila na javnoj cesti ili njezinom dijelu koje nastaje kao posljedica eksploatacije mineralnih sirovina, sječe šuma, industrijske proizvodnje, izvođenja građevinskih radova i sličnih djelatnosti,

16. »izvanredni prijevoz« je prijevoz vozilima koja sama ili s teretom premašuju propisane dimenzije ili ukupnu masu, odnosno propisana osovinska opterećenja,

17. »Hrvatske autoceste d.o.o.« je društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje autocesta,

18. »Hrvatske ceste d.o.o.« je društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje državnih cesta,

19. »županijska uprava za ceste« je ustanova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta,

20. »biciklistička staza« je prometna površina namijenjena za promet bicikala, izgrađena odvojeno od kolnika, označena odgovarajućom prometnom signalizacijom,

21. »biciklistička traka« je dio kolnika namijenjen za promet bicikala, označen odgovarajućom prometnom signalizacijom.

(2) Izrazi korišteni u ovom Zakonu, čije značenje nije određeno u stavku 1. ovoga članka, imaju isto značenje kao što ga određuju posebni propisi.

Članak 4.

Javnu cestu čine:

- cestovna građevina (donji stroj, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, nasip, pothodnik i nathodnik),

- građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje otpadnih voda sakupljenih na cestovnoj građevini,
- zemljišni pojas s objiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste,
- cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine predviđeni projektom ceste (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta i drugi),
- građevine na cestovnom zemljištu, za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine, predviđene projektom ceste,
- stabilni mjerni objekti i uređaji za nadzor vozila,
- priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu,
- prometni znakovi i uređaji za nadzor i sigurno vođenje prometa i oprema ceste (prometni znakovi, svjetlosni uređaji, telekomunikacijski stabilni uređaji, instalacije i rasvjeta u funkciji prometa, cestovne značke, brojlara prometa, instalacije, uređaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta, odmorišta i slično),
- građevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobrani, zaštita od osulina i nanosa, zaštitne i sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš i slično).

Članak 9.

(1) Za korištenje autocesta ili pojedinih cestovnih objekata (most, tunel, vijadukt i slično) na državnim cestama Vlada može donijeti odluku o uvođenju naplate cestarine.

(2) Cestarina iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona je naknada za korištenje autoceste ili pojedinog cestovnog objekata (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti koja se plaća u iznosu određenom na temelju udaljenosti koju je vozilo prešlo i na temelju skupine vozila. Cestarina obuhvaća infrastrukturnu pristojbu i pristojbu za vanjske troškove.

(3) Infrastrukturna pristojba se naplaćuje za nadoknadu nastalih troškova izgradnje, održavanja, upravljanja, poslovanja i razvoja, vezanih za autocestu i pojedini cestovni objekt (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti.

(4) Troškovi izgradnje su svi troškovi, uključujući troškove financiranja, povezani s izgradnjom mreže autocesta, nove autoceste, dionice autoceste ili pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti ili novim investicijama u rekonstrukciju, poboljšanje i održavanje ranije izgrađene mreže autocesta, autoceste, dionice autoceste ili pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti.

(5) Pristojba za vanjske troškove naplaćuje se radi nadoknade nastalih troškova vezanih za onečišćenje zraka i štetne učinke buke cestovnog prometa na stanovništvo.

(6) Trošak onečišćenja zraka zbog prometa je trošak štete uzrokovane ispuštanjem čestičnih tvari i prekursora ozona, kao što su dušikov oksid i isparivi organski spojevi, za vrijeme prometovanja vozila. Ovaj trošak nadoknađuje se naplatom posebne naknade za okoliš za

vozila na motorni pogon, sukladno posebnim propisima o zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti.

(7) Trošak zagađenja bukom zbog cestovnog prometa je trošak štete uzrokovane bukom koju emitiraju vozila u cestovnom prometu. Ovaj trošak može se nadoknaditi naplatom pristojbe za vanjske troškove na dionicama autocesta i pojedinom cestovnom objektu (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti koji se nalaze u područjima u kojima je stanovništvo izloženo buci izazvanoj cestovnim prometom.

(8) Ponderirana prosječna infrastrukturna pristojba znači ukupan prihod od infrastrukturne pristojbe tijekom određenog razdoblja, podijeljen s brojem kilometara koje su vozila prešla na dionicama autoceste i pojedinom cestovnom objektu (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti na kojima se naplaćivala pristojba tijekom toga razdoblja. Ponderirana prosječna infrastrukturna pristojba može uključiti povrat na kapital i marginu profita u tržišnim uvjetima.

(9) Ponderirana prosječna pristojba za vanjske troškove je ukupan prihod od pristojbi za vanjske troškove tijekom određenog razdoblja, podijeljen s brojem kilometara koje su vozila prešla na dionicama autoceste i pojedinom cestovnom objektu (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti na kojima se naplaćivala pristojba tijekom toga razdoblja.

(10) Vozila se za potrebe naplate cestarine raspoređuju u skupine sukladno broju osovina i/ili dimenziji i/ili težini i/ili vrsti vozila koja je naznačena u knjižici vozila.

(11) Ministar je ovlašten donijeti provedbene propise kojima će urediti:

- skupine vozila u koje se raspoređuju vozila u svrhu naplate cestarine,
- metodologiju utvrđivanja i izračuna cestarine i koncesijske cestarine, troškova izgradnje, troškova financiranja, infrastrukturne pristojbe, pristojbe za vanjske troškove koja se odnosi na troškove zaštite od buke, utvrđivanje najviše razine infrastrukturnih pristojbi, uvjete za umanjenje infrastrukturnih pristojbi za vozila koja ispunjavaju najviše ekološke standarde te radi učinkovitog korištenja autoceste i podizanja razine sigurnosti na autocesti, metodologiju izračunavanja prosječne cestarine koja je razmjerna troškovima izgradnje, održavanja, upravljanja i razvoja mreže autocesta, a iskazana je kao ukupan prihod od cestarina u određenom vremenskom razdoblju podijeljen s brojem prevaljenih kilometara svih vozila koja su platila cestarinu na određenoj mreži autocesta, podatke koji se radi usklađivanja infrastrukturnih pristojbi i pristojbi za vanjske troškove dostavljaju Europskoj komisiji.

(12) Ministarstvo najmanje šest mjeseci prije uvođenja cestarina, određenih na temelju infrastrukturnih pristojbi i na temelju pristojbi za vanjske troškove, provodi postupak za dobivanje mišljenja i odluke Europske komisije o ispunjavanju uvjeta iz Direktive 2011/76/EU iz članka 1.a ovoga Zakona. Navedene pristojbe se prije primjene trebaju uskladiti s Europskom komisijom.

(13) Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionar ne smiju davati popuste ili sniženja cestarine u dijelu koji se odnosi na pristojbu za vanjske troškove. Ova odredba ne primjenjuje se na ugovore o koncesiji sklopljene prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

(14) Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionar mogu davati popuste ili sniženja cestarine u dijelu koji se odnosi na infrastrukturnu pristojbu pod sljedećim uvjetima:

- da su razmjerni za sve skupine vozila, javno objavljeni i dostupni svim korisnicima autocesta pod jednakim uvjetima te da ne uzrokuju dodatne troškove koji se prenose na ostale korisnike u obliku viših cestarina,
- da pridonose uštedama u troškovima upravljanja autocestom,
- da ne premašuju 13% iznosa infrastrukturne pristojbe koju plaćaju vozila razvrstana u istu skupinu koja ne ostvaruju pravo na popust ili sniženje.

(15) Odredbe stavka 14. podstavka 2. i 3. ovoga članka ne primjenjuju se na infrastrukturne pristojbe za nove javne ceste, koje će biti dio transeuropske mreže cesta nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, određene na temelju propisa Europske unije kojima se utvrđuju smjernice za razvoj Transeuropske prometne mreže, radi osiguranja tržišne održivosti tih investicija ako su izložene izravnom tržišnom natjecanju s drugim infrastrukturnama. Prije početka primjene ovih infrastrukturnih pristojbi Europska komisija provjerit će usklađenost pristojbi.

(16) Vlada može odobriti stimulatívne modele plaćanja za elektroničku naplatu cestarine.

(17) Ukupan iznos cestarine, iznos infrastrukturne pristojbe i/ili iznos pristojbe za vanjske troškove mora biti naznačen na računu koji se izdaje korisniku autoceste i pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti.

Članak 22.

(1) Program građenja i održavanja javnih cesta iz članka 21. ovoga Zakona ostvaruje se:

- godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, koji donose Hrvatske autoceste d.o.o.,
- godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta, koji donose Hrvatske ceste d.o.o.,
- godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koji donose županijske uprave za ceste.

(2) Godišnji planovi iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka donose se uz suglasnost Vlade, a godišnji planovi iz podstavka 3. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 41.

(1) Ako pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar želi stupiti u posjed nekretnina prije pravomoćnosti rješenja o izvlaštenju, podnosi zahtjev za stupanjem u posjed nadležnom uredu državne uprave u županiji.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka odobrava se ako osoba ovlaštena graditi, rekonstruirati i održavati javnu cestu podnese dokaz da je prijašnjem vlasniku isplaćena naknada sukladno posebnim propisima o izvlaštenju, odnosno da mu je navedena naknada stavljena na raspolaganje, odnosno dokaz da je prijašnji vlasnik odbio primiti naknadu.

(3) O stupanju u posjed izvlaštenih nekretnina iz stavka 1. ovoga članka rješenje donosi nadležni ured državne uprave u županiji u roku od tri dana od dana podnošenja zahtjeva.

(4) Žalba protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na nekretnine izvlaštene na temelju članka 37. do 40. ovoga Zakona.

Članak 46.

(1) Vozila u prometu na javnoj cesti, sama ili zajedno s teretom, moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, može se obaviti izvanredni prijevoz, na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza.

(3) Vozilo kojim se obavlja izvanredni prijevoz mora udovoljiti zahtjevima tehničke ispravnosti sukladno propisima kojima se regulira sigurnost prometa na cestama.

(4) Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar, ovisno o javnoj cesti na kojoj se treba obaviti izvanredni prijevoz, a dozvola za izvanredni prijevoz stranom prijevozniku izdaje se sukladno zakonu kojim se uređuje cestovni prijevoz.

(5) Ako se izvanredni prijevoz treba obaviti na više javnih cesta razvrstanih kao autocesta, državna, županijska, odnosno lokalna cesta, dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske ceste d.o.o.

(6) Subjekti iz stavka 4. i 5. ovoga članka o izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, inspekciju za ceste Ministarstva, pravnu osobu koja upravlja javnom cestom po kojoj će biti obavljen izvanredni prijevoz, odnosno koncesionara.

(7) Uvjete i način obavljanja izvanrednog prijevoza te uvjete i postupak za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz propisuje ministar.

Članak 59.

(1) Na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzom cestu u smislu zakona kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama te na autocesti, kao i na pripadajućem zaštitnom pojasu, nije dopušteno postavljanje reklama, osim na odmorištima, i to na način da se ne ugrožava sigurnost prometa na autocesti.

(2) Za postavljanje reklama uz javnu cestu iz stavka 1. ovoga članka zaštitni pojas iznosi 100 m.

(3) Na ostalim javnim cestama i zaštitnom pojasu uz javnu cestu nije dopušteno postavljanje reklame na mjestima na kojima bi zbog svog sadržaja, položaja te odnosa prema javnoj cesti reklama ugrožavala sigurnost prometa.

(4) Suglasnost za postavljanje reklama na javnim cestama iz stavka 3. ovoga članka daje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

Članak 81.

(1) Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu, upravlja autocestama, gradi ih, rekonstruira i održava, osim onih autocesta kojima upravlja koncesionar sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatske autoceste d.o.o.

(3) Predmet poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. je:

- izrada stručnih podloga za četverogodišnji program građenja i održavanja autocesta,
- obavljanje poslova građenja i rekonstrukcije iz članka 23. ovoga Zakona autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama,
- rješavanje imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje autocesta cestovnih objekata s naplatom,
- obavljanje poslova održavanja iz članka 26. ovoga Zakona autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama,
- ostali poslovi upravljanja iz članka 31. ovoga Zakona autocestama i objektima s naplatom cestarine na državnim cestama,
- financiranje građenja, rekonstrukcije i održavanja autocesta,
- praćenje prometnog opterećenja i prometnih tokova na autocestama,
- ostale djelatnosti sadržane u osnivačkom aktu.

(4) Hrvatske autoceste d.o.o. mogu osnovati posebno društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje usluga naplate cestarine i za obavljanje poslova održavanja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama iz članka 81. stavka 3. podstavka 4. ovoga Zakona.

Članak 86.

(1) Izvori sredstava za financiranje javnih cesta jesu:

- 1) godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (u daljnjem tekstu: godišnja naknada),
- 2) cestarina za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i slično),
- 3) naknada za uporabu javnih cesta motornim i priključnim vozilima registriranim izvan Republike Hrvatske,
- 4) naknada za izvanredni prijevoz,
- 5) naknada za prekomjernu uporabu,
- 6) korisnička naknada,
- 7) naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
- 8) naknada za obavljanje pratećih djelatnosti,
- 9) naknada za koncesije,
- 10) sredstva državnog proračuna,
- 11) naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta,
- 12) naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti,
- 13) ostali izvori.

(2) Ukoliko se osniva pravo služnosti ili pravo građenja na javnoj cesti sukladno članku 25. ovoga Zakona, ne plaća se naknada iz stavka 1. točke 12. ovoga članka ukoliko su građevina ili instalacija u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske.

(3) Ukoliko se osniva pravo služnosti ili pravo građenja na javnoj cesti sukladno članku 25. ovoga Zakona, ne plaća se naknada iz stavka 1. točke 12. ovoga članka ukoliko su građevina ili instalacija u isključivom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Ukoliko se na zemljištu u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osniva pravo služnosti ili pravo građenja radi građenja javne ceste, ne plaća se naknada za osnivanje prava služnosti ili prava građenja.

Članak 91.

(1) Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona uplaćuje se iz državnog proračuna na energente:

1. Motorne benzine koji se koriste kao pogonska goriva:
 - 1.1. Olovni benzin iz tarifnih oznaka KN 2710 11 31, 2710 11 51, 2710 11 59,
 - 1.2. Bezolovni benzin iz tarifnih oznaka KN 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49.
2. Plinska ulja iz tarifnih oznaka KN 2710 19 41 do 2710 19 49 koja se koriste kao pogonska goriva.

(2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se po litri naplaćene trošarine na energente, i to:

- u iznosu od 0,20 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,
- u iznosu od 0,80 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

Javni kapital

Članak 94.

(1) Sredstva iz godišnje naknade iz članka 86. stavka 1. točke 1., korisničke naknade iz članka 86. stavka 1. točke 6. i naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona, kojima Republika Hrvatska financira građenje, održavanje i ostale poslove upravljanja javnim cestama te javne ceste, čine imovinu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: javni kapital), koja se vodi izdvojeno u poslovnim knjigama pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

(2) Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona uplaćuje se iz državnog proračuna, sukladno odredbi članka 91. ovoga Zakona, na račune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. i predstavlja sredstva kojim Republika Hrvatska financira izvlaštenje nekretnina, građenje i održavanje javnih cesta, povrat kredita kojima se financira građenje autocesta i državnih cesta te dokapitalizaciju Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o., sukladno programu iz članka 21. ovoga Zakona.

(3) Javni kapital čine i prihodi po osnovi tečajnih razlika, kamate i drugi prihodi ostvareni po osnovi gospodarenja novcem koji čini javni kapital, a javni kapital se umanjuje za kamate i druge naknade povezane s financiranjem građenja i održavanja javnih cesta te za negativne tečajne razlike.

(4) Javni kapital uvećava se za dobit koju ostvare Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. dok je Republika Hrvatska jedini član društva te dobit koju ostvare županijske uprave za ceste.

Korištenje javnog kapitala

Članak 95.

(1) Sredstva iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona koriste se za namjene propisane odredbama toga članka sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja autocesta i državnih cesta koje uz suglasnost Vlade donose Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. odnosno sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje uz suglasnost Ministarstva donosi županijska uprava za ceste.

(2) Razlika između vlastitih prihoda i rashoda ostvarenih u poslovnoj godini nadoknađuje se na teret javnog kapitala iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona sukladno odobrenom planu poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste.

(3) Sredstva koja sukladno odredbi članka 92. stavka 2. ovoga Zakona Hrvatske ceste d.o.o. doznače županijskoj upravi za ceste koriste se za financiranje izvlaštenja nekretnina, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta, povrat kredita kojima se financira građenje županijskih i lokalnih cesta, sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje uz suglasnost Ministarstva donosi županijska uprava za ceste.

Članak 96.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom u rashode poslovanja uključuje amortizaciju javnih cesta kojima upravlja. Dio amortizacije koji nije pokriven iz vlastitih prihoda obračunava se na teret sredstava javnog kapitala.

(2) Koncesionar ulaganja u autocestu i cestovni objekt na državnoj cesti tijekom trajanja koncesije u svojim financijskim izvještajima može prikazati kao nematerijalnu ili financijsku imovinu. Ukoliko svoja ulaganja ili dio ulaganja iskazuje kao materijalnu imovinu, za istu obračunava amortizaciju.

(3) Vrijednost izgrađenih autocesta i cestovnih objekata na državnoj cesti koje su dane na upravljanje koncesionaru, ispravljaju Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. izravno na teret javnog kapitala.

(4) Amortizacija iz stavka 1. i 2. ovoga članka te ispravak vrijednosti iz stavka 3. ovoga članka obračunava se primjenom amortizacijskih stopa koje utvrđuje Vlada.

Članak 111.

(1) Poslove inspekcije javnih cesta i cesta iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona obavlja inspekcija za ceste Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspekcija za ceste), sukladno ovom Zakonu i posebnom zakonu, a nadzor provodi inspektor za ceste (u daljnjem tekstu: inspektor).

(2) Inspeksijski nadzor nad nerazvrstanim cestama, osim nad cestama iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, obavljaju komunalni redari sukladno posebnim propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 115.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik odnosno korisnik leasinga osobnog automobila ako je njegovo vozilo bez plaćene cestarine sudjelovalo u prometu autocestom ili cestovnim objektom pod naplatom, a vlasnik ne ispunjava uvjete propisane člankom 88. stavkom 2. ovoga Zakona.

Prilog:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću